

1
Гурило

Още от пет часа сутринта Баташки обикаляше възбудено огромния склад на "Никотиана" и даваше последните си нареждания. В приготовленията за посрещането на стачката той прояви същата енергия ~~като при~~, както при покупките. Във всички отделения на склада имаха кофе с вода и пожарогасители. Желязната ограда към улицата бе омотана с бодливо тел, а откритото място към реката, през което работниците в случай на безредици можеха да нахвърлят в склада, за една нощ се превърна в непреземаема пехотна позиция — тъй остри бяха желязните колове и настръхналите бодли на телената мрежа, която го прегради. Зад нея пазачите изкопаха малки окопи, от които можеха да стрелят. В двора и градината се поставиха силни електрически крушки. Така саботьорите щяха да бъдат открити още преди да влезат в помещенията, ако през нощта се опитаха да прехвърлят оградата. Числото на въоръжените пазачи бе утроено. Баташки нае десетина четници от Македонската революционна организация, на която всички тютюневи фирми редовно плащаха данък, а правителството и двореца търпеха, отчасти защото олицетворяше идеала на Велика България, отчасти защото не можеха да се справят с нея. Това бяха дребни, сухи мъже, с кръвожадни лица, за които убийството бе станало вече професия. ~~Те спокойно застрелваха~~ Те спокойно застрелваха мъжа на всяка жена, която им харесваше, а на гостилничарите, които след гурия се осмеляваха да им поискат сметка, отговаряха разсеяно: ~~"Некем да платам!..."~~ "Некем да платам!...". Баташки ги нае временно, след като уговори въпроса със шефа им, войводата Гурльо, защото ~~защото~~ присъстваше в склада щеше да докара голяма усложненост. Сега те сучеха мустаците си и пръвяха намени на Баташки да им изпече довечера агне. Баташки обеща, ако не пият ракия.

Всеки от чиновниците в склада получи отговорност под страх на уволнение. При телефона непрекъснато дежуреха доверени хора, а един от пазачите бе натоварен да наблюдава жицата, която свързваше склада с градската мрежа. Като се увери в изправността на всичко това, Баташки застана до отворения прозорец на канцеларията си и почна да наблюдава пристигането на работниците. Начумерени и зли му се сториха те. Жълтеникавите лица на мъжете хвърляха враждебни погледи към прозореца, а работничките отговаряха късо и троснато на майсторите, които ги питаха, защо се разтакават в двора и не влизат в помещенията. Баташки неволно опипа пистолета в задния джоб на панталоните си. Той си спомни стачката през 1923 година, когато сам беше работник, но стана стачкоизменник, и другарите му щяха да го убият с желязни бастуни.

Между това, работниците почнаха да влизат в склада и да заемат местата си в манипулационните зали. Носачите донесоха разопаковани бали, електромоторите и вентилаторите запяха уморителната си песен, ситата на машините се затресоха с досадно и сухо тракане. Майсторите високо / и тая сутрин, някак учтиво / подканяха към усърдие, но все още никой не почваше сериозно. Чистачките разсеяно и погрешно хвърляха листата на тютюна в сандъчетата и объркваха качествата им, работничкът с количката небрежно ги събираше, мъжът при машината, потънал в тревожни мисли, забравяше да разпредели листата равномерно по цялото сито и да отстрани погрешно попадналите качества. Неясно бръмчене от тихи, но пълни с напрегнатост разговори изпълваше залите. Десетки, стотици лица слухтеха и очакваха възбудено сигнала за стачката. И тогава, изведнъж, в една от залите прозвуча високо гласа на Наско: